

DOPIŠ PRO TEBE

CHOULOSTIVÉ OTAZNÍKY

6/80

DOKÁŽETE SI ODPOČINOUT?

Zdá se, že klid není nikdy tam, kde jsme, ale vždycky někde jinde. Když se však dostaneme tam, kde se domníváme, že klid je, zjistíme, že zase odcestoval jinam. Jeden muž říkával: » *Nejlepší dny dovolené jsou den, kdy odjíždíme a den, kdy se vracíme.* «

Klid potřebuje celé stvoření. I země, točící se kolem své osy, střídá světlo s temnotou. Rolník ví, že půda je plodná, měnil rostliny, nebo ji čas od času nechá ležet ladem. Lidé, kteří pracují venku, cítí zákon odpočinku, neboť » *přichází noc, kdy nikdo nebude moci nic konat.* « (Jan 9, 4)

Čím se řídí příroda sama od sebe, má se snažit pochopit člověk rozumem. Při stvoření působil Bůh šest dní; pak odpočíval, a tak předal člověku své životní pravidlo. Mnoho květin, pocházejících ze Stvořitelovy ruky, zavírá na noc květy a ptáci zastrkují hlavičky pod křídla. Je to poetické napomenutí, že i člověk má odpočívat.

Psychologie jen potvrzuje zákon přírody, který připomínal Vykupitel svým učedníkům po těžké práci: » *Pojďte ... někam stranou na osamělé místo a trochu si odpočiňte.* « (Mk 6, 31)

Mozek má určitá místa, skrze něž fungují určité smysly, např. zrak, sluch atd. Pracuje-li jediný z nich sám příliš dlouho, cítíme únavu a vyčerpání. Jako by v lidském těle byla činná jen jedna skupina svalů. Je nutné, aby přišly na řadu všechny, jinak jsme brzo unaveni a vyčerpání. Sportovec, který by užíval při sportu jen rukou a ne celého těla, by neměl určitě úspěch.

Duch, který se rozvíjí jen jedním směrem a nemá jiné, vyrovnávající, všeobecné zájmy, se lehce stává úzkoprýsým – ba nesnášenlivým.

Nic nechromuje lidského ducha tak, jako počítání; není-li vyváжено vypočítávání hmotných skutečností duchovními zájmy, ztrácí duch nejen schopnost myslet abstraktně, ale ztrácí i schopnost dívat se na život lidsky.

Ke konci svého života litoval Darwin, že ztratil úplně požitek z literárních a hudebních děl tím, že soustřeďoval ducha jen na květiny a zvířata. Vědy, které se zabývají jen hmotnými předměty, trestají často své odborníky výlučností, která hraničí se slepotou. Jestliže se mozek a duch nerozvíjejí dalšími zájmy, které přesahují pokusnictví, mohou vychovat k úplně falešnému názoru, že na světě je jen to, čeho se můžeme dotknout nebo co můžeme vidět.

Tělesně pracující člověk cítí potřebu odpočinku skoro jako psychologickou nutnost. Duševní pracovníci se však často dají strhnout do víru práce, takže považují svoji činnost a své povinnosti za tak důležité, že se nedovedou od práce odtrhnout. Pak už ani odpočívát neumějí. Jsou do práce tak zapleteni, jako by měli v ruce elektrický drát, který nemohou pustit a který je ničí.

Stejně jako tělesná práce klade i duševní práce na tělesný systém velké nároky. A přesto jsou duševně zaměstnaní lidé tak pevně svázáni svou duševní činností, že se jich při tak zvaném odpočinku zmocní neklid a hledají nějaké východisko, jak by mohli v duševní práci pokračovat, tak aby to vypadalo, že odpočívají. Dokonce ani v nemoci nejsou schopni myslet na něco jiného než na svou práci, dělat plány, počítat, uvažovat.

H. W. Beecher řekl, že práci jednoho roku může udělat za jedenáct měsíců, ale ne za dvanáct měsíců. Znal dobře zákon, že stále napjatý luk ztrácí svoji sílu.

OSVOBOZENÝ SEX?

Při četbě novin nebo všemocných inzerátů se člověk musí někdy smát. Podle nich je »sex konečně svobodný«! Čtenář se domnívá, že sex se už nemusí zavírat do temnot soukromí, ale předvede se veřejnosti k důkladnému prohlédnutí a prostudování.

Byl sex v minulosti skutečně takovým nevolníkem? A proč se tématu »svoboda sexu« věnuje víc pozornosti než osvobození

lidí, kteří úpí v nejrůznějších poutech, nebo se do těchto pout bezhlavě v nesmyslné naději ženou? Kdyby byl býval sex nevolníkem a nyní byl osvobozen, musel by počet lidí v tzv. kulturních zemích stoupat. Zatím stoupá spíše počet aut než počet kočárků. Jak to, že dříve plakaly ženy radostí nad krásnou nevěstou a dnes nezřídka vzbuzuje nevěsta pláč jen tím, že objem jejího pasu je o poznání větší než objem její obtloustlé matky?

O pohlavním životě se dříve také diskutovalo – jako např. o zánětu slepého střeva. Napsala se o něm spousta knih – jako o šestém přikázání. Sv. Alfons z Liguory, bývalý advokát, napsal o sexu mnohem podrobnější knihy než nynější »sexopisci« – ovšem z jiného hlediska než naši chrabří sexuální osvoboditelé. Ti zapomínají, že některé věci děláme sami pro sebe, jiné pro jedinou osobu a opět jiné můžeme dělat společně s mnoha jinými. Lidé mají přirozený a správný sklon nemluvit o tom, co dělá každý sám. Např. o tom, že si čistí nos. Dospívající chlapec se právem zlobí, když mu matka přidrží u nosu kapesník a řekne: »Pořádně se vysmrkej!« Jakmile dítě cítí, že ryze individuální věc přestává být věcí společenskou, vyrostlo z dětských střevíčků.

Nevyskytují se ilustrovaná pojednání o krkání či návody ke štourání se v zubech. Čistě osobní jednání nepatří do společenského rozhovoru. Jen hloupý člověk by napsal vážné pojednání: »O osvobozeném štourání se v zubech.« Veřejně se o tom dosud nemluvílo, znamená to tedy, že štourání se v zubech a jiné čistě intimní záležitosti se musejí osvobozovat?

Jsou věci, které děláme jen s jediným člověkem. Život lásky není svou povahou společenský, nýbrž osobní, nesdělitelný, jedinečný. Nikdo se nepohorší, vidí-li vás jíst u stolečku před hostincem, ale je mu trapně, vidí-li, jak se na veřejnosti dva lidé vášnivě objímají a líbají. A přece to není nic mravně nesprávného. Čin je dobrý, ale ukazovat jej na veřejnosti jej profanuje, dělá vulgárním. Takové chování patří jen k jedné osobě, jako kdybychom jí sdělovali tajemství.

Tvrdí-li někdo, že takové chování »osvobozuje manželství«, nezná rozdíl mezi pohlavním životem zvířat a lidí.

Vrozenou úctou k posvátnosti lásky si také vysvětlíme plachost dívky, která se leká předčasného projevu a prozrazení tajemství své tvůrčí síly. Mluví-li o těchto věcech s rozkoší,

ba vulgárně, ztratila tajemství života. Také rytířské chování muže k ženě vyrůstá ne z toho, že žena je tělesně slabší, ale z úcty k jejímu tajemství.

Lidé si chtějí uchovat jedinečnost svého tajemství. Není to upejnavost. Opice při svých projevech v klecích nejsou » osvobozeny«. Mohou totiž sdílet jen reflexy žláz, ne však tajemství srdcí. Chov koní není totiž rodinný krb.

I k vlajce naší vlasti máme úctu – dokud vlaje nad našimi hlavami. Co kdyby někdo napsal: » O osvobození naší vlajky « a tvrdil, že nemá vlát nad námi, nýbrž že ji máme pošlapat a roztrhat, abychom ji osvobodili od jediného pojetí, totiž od onoho vlání nad našimi hlavami? Pak bychom viděli svou vlast z perspektivy červa.

Stejně je to i s láskou. Jakmile se na ni začneme » svobodně « dívat z perspektivy červa, stává se zvířecím pudem. Má-li zůstat tajemným vztahem, musíme se na ni dívat z perspektivy ušlechtilého člověka.

Fulton J. Sheen

K ZAMYŠLENÍ

Vysoká škola lásky, které nás učí sv. Pavel v listě ke Korintským, obsahuje nejpodstatnější rysy a projevy lásky i pro manželské spoluzití. Láska je dobrotivá, trpělivá, nehledá sama sebe, nežárli, nesmýšlí zle, ale ... všechno snáší, všemu věří, ve vše doufá, všechno přetrpívá – láska nikdy neumírá ... V duchu popisu vlastností lásky u sv. Pavla jsou manželé jeden druhému oporou, vyrovnáním, doplněním a povzbuzením. Třenic a těžkostí je dost všude, najdou se i ve vzorném manželství. Ale když jeden nevyužije slabé chvíle či nedokonalosti druhého, ale pomáhá mu jemnocitem a něžnou dobrotou překonat depresivní stav, když jeden druhému pomáhá k vyšší úrovni vzdělání nebo duchovní dokonalosti, když se vnesou do denního manželského života – od práce a starostí až po důvěrnost duší zásady Boží lásky a dobroty, výsledek musí být krásný a požehnaný.

Své dotazy a připomínky pište na adresu :

VELEHRAD, Postfach 592, CH-8026 Zürich